

Riktlinjer för ljud- och bildupptagning inom högskolans verksamhet

Dokumenttyp	Riktlinjer
Beslutad av	Rektor
Beslutsdatum	2025-05-27
Diarienummer	1906-1.1.2-2025
Giltighetstid	2025-05-27–tills vidare
Ersätter dokument	3075-1.1.2-2024
Ansvarig avdelning	Studentavdelningen
Beskrivning	Riktlinjerna klargör villkoren för bild- och ljudupptagning vilket inkluderar all undervisning och arrangemang, för studenter och besökare, både i fysisk form och digitalt.

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Huvudregel	3
2.1.	Undantag från huvudregel	3
3.	Undervisning	3
3.1.	Student med riktat pedagogiskt stöd.....	4
4.	Person som bryter mot ordningen	4
5.	Spridning av material	4
6.	Upphovsrättsligt skyddat material.....	4

1. Inledning

Syftet med dessa riktlinjer är att klargöra reglerna för ljud- och bildupptagning i samband med undervisning och arrangemang knutna till högskolans verksamhet. Dessa riktlinjer gäller för studenter och besökare.¹

Riktlinjerna är tillämpliga oavsett om undervisningen eller arrangemanget är fysiskt eller digitalt. Riktlinjerna beskriver också de åtgärder som kan vidtas vid olovlig ljud- och bildupptagning samt spridning av sådan.

Det övergripande målet med riktlinjerna är att skapa en god och respektfull miljö för alla inblandade i högskolans verksamhet, oavsett om det gäller undervisning eller andra arrangemang.

2. Huvudregel

Som huvudregel är ljud- och bildupptagning inte tillåten i undervisning eller vid olika arrangemang knutna till högskolans verksamhet, såvida inte ansvarig medarbetare har meddelat undantag.

2.1. Undantag från huvudregel

Ansvarig lärare eller arrangör har möjlighet att medge undantag från huvudregeln för enskild student eller besökare. Vilken undervisning eller situation som omfattas framgår av medgivandet. Särskild aktsamhet ska gälla undervisningssituationer eller andra situationer där personer förväntas delta aktivt, till exempel seminarier. Kan anonymitet inte garanteras (exempelvis för person med skyddad identitet) medges inte undantag från huvudregeln.

I det fall en person ges tillstånd att göra ljud- och bildupptagning har ansvarig lärare eller arrangör rätt att begränsa tillståndet, exempelvis att endast läraren eller talaren får spelas in, inte andra närvarande. Lärare eller arrangör informerar deltagare om hur de kan agera för att deras personuppgifter inte ska bli del av ljud- och bildupptagningen, till exempel i form av anonyma frågor eller möjlighet att ställa frågor enskilt.

En person som efter tillstånd genomför exempelvis en inspelning måste själv vara närvarande och behörig att närvara när inspelningen görs.

3. Undervisning

Huvudregeln påverkar inte lärares eller föreläsares möjlighet att som ett led i högskolans verksamhet göra en inspelning i en viss undervisningssituation. I dessa fall är det kurs- och utbildningsplanerna som tillsammans med dataskyddsreglerna (GDPR) sätter gränserna för den personuppgiftsbehandling som sker vid inspelningen.

¹ Med student avses även forskarstudent, doktorand och studerande på uppdragsutbildning som till exempel polisutbildning.

I kurser där studenter ska genomföra inspelningar etcetera, som en del av utbildningen (undervisning eller examination) ska det framgå av särskilda instruktioner hur det inspelade materialet ska hanteras. Det kan exempelvis röra sig om en filminspelning som ingår i ett examinerande moment eller ljudupptagning i samband med intervjuer.

3.1. Student med riktat pedagogiskt stöd

Lärare informerar vid kurs- eller delkursstart om att en student som är i behov av riktat pedagogiskt stöd i form av inspelning ska uppvisa sitt intyg (s.k. funkaintyg) innan inspelning av undervisningssituation. Lärare informerar också undervisningsgruppen att inspelning sker. Vid enskilda undantag från möjlighet att spela in meddelar lärare att inspelning inte får ske, dock utan att aktuell student pekats ut.

Vid inspelning får student inte sprida, tillgängliggöra eller på annat sätt använda en ljud- eller bildupptagning hen gjort, för annat än sitt personliga bruk och i syfte som är direkt relaterat till högskolans verksamhet, exempelvis för att genomföra studierna.

4. Person som bryter mot ordningen

Person som utan medgivande gör ljud- och bildupptagning uppmanas först att genast upphöra med denna. Om så inte sker har ansvarig lärare eller arrangör rätt att uppmana personen att lämna lokalen eller det digitala rummet. Skulle personen inte följa anvisningarna trots upprepad uppmaning kan lärare, arrangör eller annan ansvarig avbryta det aktuella tillfället.

Student som inte följer lärares uppmaning kan bli föremål för disciplinmålan gällande störande av undervisning enligt 10 kap. högskoleförordningen (1993:100).

5. Spridning av material

Det är inte tillåtet för någon att sprida, tillgängliggöra eller på annat sätt använda en ljud- eller bildupptagning hen gjort, för annat än sitt personliga bruk och i syfte som är direkt relaterat till högskolans verksamhet, exempelvis för att genomföra studierna.

Detta gäller även om lärare eller arrangör givit tillstånd till ljud- och bildupptagning. Den som utan tillåtelse sprider exempelvis inspelat material kan bli skadeståndsskyldig enligt 7 kap. URL.

6. Upphovsrättsligt skyddat material

Huvudregel när det gäller att sprida material är den som finns i upphovsrättslagen enligt vilken spridningsrätten tillkommer uphovspersonen om inte denna upplåtit/överlåtit den ekonomiska rätten. Den ideella rätten, att omnämnas som uphovsperson, kvarstår dock alltid.

En föreläsning eller ett arrangemang kan utgöra ett upphovsrättsligt verk till vilket upphovspersonen (läraren eller talaren vid ett event) innehar såväl den ekonomiska som ideella rätten.

Det förekommer att medborgare begär ut upphovsrättsligt skyddat material enligt offentlighetsprincipen. Sådant utlämnande innebär dock enbart en rätt att ta del av handlingen och dess innehåll och ger ingen rätt att sprida innehållet. Utlämnandet sker då normalt med förbehåll om att materialet inte får nyttjas.

Upphovspersonen bör markera sina presentationer och undervisningsmaterial med © tillsammans med sitt namn och Södertörns högskola.²

Om någon bryter mot en upphovspersons rättigheter är det upphovspersonens (exempelvis läraren) ansvar att anmäla överträdelsen och driva ärendet.

Lärare eller talare informerar alla deltagare, studenter som övriga deltagare, om att otillåten upptagning och spridning av material kan betraktas som överträdelse av bland annat upphovsrätten, dataskyddsförordningen, offentlighets- och sekretesslag med flera. Vid otillåten spridning av personuppgifter är det den som sprider uppgifterna som är personuppgiftsansvarig, inte lärosätet.³

² © indikerar att innehållet är skyddat av upphovsrätten och att det är olagligt att kopiera, distribuera eller använda det utan tillstånd från upphovsrättsinnehavaren.

³ Viktigt att notera är att ljudklipp är en personuppgift, om det går att härleda rösten till en person.